

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
utca 37. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés.

Írástegyetlen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Előfizetés díja:

Egy évre 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negy évre 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. TERHES SÁMUEL.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábas petsor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Iskolák ujjeve.

Hónapok óta sötét felhők kóvályognak a politikai élet egén, melyeknek szétoszlását minden magyar ember naponként türelmetlenül várja. Van rá oka. Mert azok a felhők oly viharokat is rejthetnek magukban, melyek ha egyelőre teljes megsemmisítéssel nem fenyegetik is hazánkat, de a további fejlődésnek hosszú időre gátat vehetnek. Nem szükséges rámutatni arra, hogy a hosszan tartó exlexes állapot minő káros befolyást gyakorolt közgazdasági viszonyainkra, elég felemlitenünk annyit, hogy a politikai egészség hiányát élénken érzik a társadalmi és közművelődési intézmények is. Nem lévén költségvetés, egyelőre szétfoszottak a remények ama számai, melyek a fizetésrendezés mielőbbi keresztülviteléhez fűződtek, de ez egyéni veszteségeknél súlyosabbak azok, melyek néhány kultur intézményünk válságos helyzetét megoldatlanul hagyták.

Ily megoldatlan a rimaszombati polgári leányiskola államosításának kérdése is, mely — jóllehet az előkészítő munkálatok teljesen befejeztettek — a beállott iskolai új esztendő első reggelén teljesen régi állapotában kezdte meg munkásságát s ezzel az iskola fenntartásának terhe bizonytalan időig ismét a város nyakába esett.

E bajokhoz, ha még hozzá számítjuk azt, hogy elemi iskoláink elhelyezésének kérdése is megoldatlan, a mennyiben a tamásfali szárny kiépítése hajótörést szenvedett: nem mondhatjuk, hogy helyi közoktatásügyünk tavaly óta a fejlődés létráján egy fokkal magasabbra emelkedett volna.

De talán ennél is mélyebbre ható jelenség az, hogy a magyar nép műveltségi színvonalának feljebb emelését magának a népnek egy nagyobb kontingensse úgy értelmezi, hogy gyermekét eredeti hivatásának köréből erőszakosan kiragadva, még abban az esetben is magasabb szellemi műveltség megszerzésére kényszeríti, ha

az illetőnek sem tehetsége, sem akarata nincs a felsőbb tudományok alapelemeinek elsajátítására.

Világos példa erre Gömörmegye, hol három főgimnázium igyekszik terjeszteni a világosság sugarait. Ezek között a rimaszombati főgimnázium tanulóinak létszáma oly magas, hogy a régi főgimnázium épülete alig képes befogadni a jelentkezőket.

A tudományos pályára készülőknek ez a nagy létszáma első pillanatra örvendetesnek látszik, sőt városunkra nevezve is kedvező körülmény az, hogy oly nagy számú idegen szülőt és gyermeket fogadhatunk be falaink közé. De ha a statisztikai adatok rovatai közé tekintünk, hol nem csupán a tanulók számára, vallására és előhaladására vonatkozó pontos feljegyzéseket találjuk meg, hanem felvilágosítást nyerünk arra vonatkozólag is, hogy a gyermekeiket iskoláztató szülők a társadalmi életben minő állást töltenek be s minő foglalkozással szolgálják az állam legmagasabb érdekeit: az örömmel esökkennie kell arra a tudatra, hogy a megbukott és így felsőbb iskoláztatásra alkalmatlan tanulók szülői meglehetősen nagy számmal abba a társadalmi osztályba tartoznak, melyből az egyének minden áron ki akarnak lépni: az iparos és földmivelő osztályba.

Helyes és kívánatos, hogy a tehetséges tanulók — bármely társadalmi körbe tartozzanak — tehetségük és erős akaratuk révén, még áldozatok árán is feljebb-feljebb haladva, boldoguljanak. De a szó teljes értelmében kárhozatos az, mikor a tanulói pályára alkalmatlan gyermekek szülői hiúság folytán a gimnáziumba kényszerítetnek, s évről-évre csak javító vizsgák útján haladhatnak egy-egy lépéssel feljebb, míg a 4-5-ik osztályban végkép elakadnak. Mi lesz ezekből? A minősítési törvény alig jelöl ki ezek számára tisztességes megélhetési módot, mert gimnáziumi tanuló sem az eke szarvát, sem a kézműves eszközt nem fogja kezébe; a hivatalnoki pálya pedig — a díjnokságot kivéve —

3-4 osztálynál magasabb kvalifikációt kíván.

A tanintézeteket úgy tekintjük, mint a magyar közművelődésnek gondosan ápolat kertjeit, melyekből a jó kertész nemcsak eltávolít minden dudvat, gyomot, de arra is vigyáz, hogy a hasznos és életképes események a nekik megfelelő talajba ültetessenek át.

A magyar nép kulturális színvonala nem csupán akkor emelkedik magasabbra, ha a szellemi téren működők száma megszorodik, hanem akkor is, ha népünk eredeti hivatásának megfelelőleg az értelmes és praktikus gazdálkodók és iparosok lépnek be a világversenybe. E két társadalmi osztálynak megerősödése csak úgy lehetséges, ha az odaváló s hajlammal bíró egyéneket munkakörükben megtartjuk.

Jó gazdára és jó iparosra van ma Magyarországnak legnagyobb szüksége!

Akkor, mikor évről-évre tapasztaljuk, hogy a mily mértékben hanyatlak e két fontos közgazdasági tényező, ép annyira emelkedik a megélhetés nehézségeivel küzdő proletáriatus, az iskolák ujesztendéjének alkalmából czélszerűnek láttuk a fentebbiekben felhívni a szülőket, különösen pedig a papoknak és tanítóknak, mint a nép vezéreinek figyelmét arra, hogy e tárgyban felvilágosításokkal s jó tanácsaikkal tegyenek meg annyit, a mennyit tehetnek: a középiskolába nem való tanulót tartsák meg hivatása körében s ez által mentsek meg — a nyomortól s a roszul értelmezett socialismustól!

A tanítóknak és tanároknak pedig az iskolai év küszöbén erőt es kitartást kívánunk nagy és szép hivatásuk betöltésére.

A miskolezi kereskedelmi és iparkamara jelentése.

(Folytatás.)

A kertészeti termények közül a gyümölcs: cseresznye és alma tűnt ki s a jelentés e helyen is kifejezést ad annak a reményének, hogy a rimaszombati

istállót, a felesége meg, mielőtt elment kapálni, rászólt, hogy a csirkéket etesse meg s zárja őket ólba este, aztán legyen gondja a kis lányukra, Mariskára. Mit csináljon szegény? Ki a nagyobb ur, a gazda-e, vagy a felesége? Ha az asszonynak nem tesz eleget, az irgalmatlanan pöröl vele este! a gazda viszont nem pöröl, de ha nincs vele meglegedve, hát egyszerűen felmond. Ejh, akkor inkább a kenyér után kell nézni s a gazdának engedelmeskedni, az asszonyt majd csak elhallgat — ha pedig nem, majd meghuzódik ő a Nefelejcs mellett.

Persze, az istálló tisztítás estig eltartott s mire hazajött a menyecske, a csirkék még mind kint sétáltak az udvaron s Mariska bögött torkszakadtából, mert játszás közt megütötte magát. No, kezdődött a patália.

„Az Isten verje meg kelmedet, hát így vigyáz a lányára? Hiszen kend egy szivtelen apa, kend miatt agyonüthetné magát s nem nézne utánna! Hátha véletlenül egy veszett kutya jönne ide s megharapná, mi? Akkor az én szegény kis aranyom meghalna, de kend gondatlan, azt se banna! Gyere ide kedves, hol fáj kedves, hogy csokolom meg. — Hát a csirkék még mind itt szaladnak? Hát kend lusta, miért nem zárta el őket? És Isten ucsese még enni se adott nekik, hisz mind megdöglének! Jaj, megvert az Isten engem ilyen gondatlan gazdával, mindent magamnak kell végezni, kend csak a lovakkal szeret parádezni. — Fáj-e még galambom?

Imricze szegyenkeze sompolygott el az istállóba. Hát csakugyan olyan semmirevaló ember volna ő? Hogy nem lehet semmit reabizni? És az a gyerek, csak ne bömbölne olyan kegyetlenül, de mennél jobban vigasztalják, annál jobban sir. Egész az anyjára ütött. Hanem hát szerencsére bozzá volt már szokva az ilyen jelenelekhez Imricze, csak egyszer hagyta el a béketúrás, mikor felesége a legérzékenyebb oldalán sértette, ugyanis a részegséggel. Hiszen éppen arra volt ő a legbüszkébb, hogy még soha részeg nem volt, soha se vett részt a faluban semmiféle kicsapongásokban és a koresmának felé se nézett.

A dolog úgy történt, hogy husvétkor Imricze, mint buzgó katolikus, bement a városba gyónni és áldozni. De mivel oda elgyomorral kell menni és csak késő este kerül haza, hát kért a feleségétől 10 krajczárt

TÁRCZA.

Mesék a tanyáról.

Irta: RÓNAY KYNGA.

Nagy öröm volt Farkaséknál. Jön a Gitta néni Széplakról — minden évben ilyenkor, őszszel szokott beállítani, kedvesen mosolygó arcával, széles jókedvvel s felvidítja a már amúgy is zajos házat. Aztán hoz magával mindenfélét: hizott libát, csirkét, mézet, almát, süteményt és a mi a legfőbb, sok sok mesét a tanyáról. Ennek örültek legjobban a gyerekek.

— Gitta néni, mesélj, mesélj még valamit. Mit csinál a Simkó béres, hát az Imricze kocsis, meg a Burrega Andris, a kerülő?

Gitta néni ekkor csak mosolyog, megveregeti arczoskájukat s türelmemre inti őket:

— Várjatok uzsonna utánra, majd ha az erdőbe megyünk sétálni.

Persze, alig várják el az uzsonnát s alig hogy megitták a kávé, nógatják Gitta nénit, sissen már, ki kalapját, ki ernyőjét hozva. Nem is kell őt nagyon siettetni, mert úgy is gyors, pillanat alatt készen volt, aztán belekapaszkodik mindegyik karjába 2-2 gyerek s vidám nevetés és enyelgés közt indulnak az erdőbe. — Csakhogy itt vannak már, megkezdődik a mesélés. Először Arika kérdésére kell felelni: — Mit csinál az Imricze kocsis?

Imricze megverte a feleségét.

Ugy ám gyerekek, akár mint csodálkoztok, de ez megtörtént. Ugye senki se hinné el arról a jólelkű, szelid emberről, a ki még a légynek se árt, hogy ő verekszik is. Te nem ismered, Géza? Bizony, derék szál legény, magas, izmos s olyan szelid ábrázatu, mint egy kis gyermek. Megbízható, jó kocsis, a ki nem pusztán a megélhetés miatt vállalta el ezt a foglalkozást, hanem azért, mert arra termett, mert jól tud bánni a lovakkal s a mi a fő, szereti őket. Soh'se voltak olyan szép, rendez lovaink, mint mióta ő nálunk van. Aztán kiméli is őket — ha a Nefelejcs, a mely igen jó ló, csak egy ki-

csit gyöngye — hegynek felszalad, megáll vele fent, pihenteti, aztán szép szeliden biztatja, nyugtatja s fűtyölget neki, hogy lassabban menjen. Mert a Nefelejcs bohó kis ló; igen finom fajta, szép és sebes, csak úgy hajtja a vére, nem tud lassan menni, — hanem szegénynek nincs elég ereje s ezzel ő nem törődik. Nyargal a legnagyobb buzgósággal hegynek fel-le, aztán egyszerre kifárad, liheg s csupa viz az egész teste. S azért mégse állna meg, futna addig, míg összerogy — csakhogy azért szereti őt Imricze, azért gondolkodik helyette is, hogy még idejekorán megállítsa s ápolgassa. Aztán nemcsak a lovaira kényes, hanem a kocsijára, melyet egész nap mosogat és — magára is. Bezzeg nincs olyan fogat kocsistól egész Gömörben, ha Imricze befog a magyar szerzámmal s kényesen a bakra ül magyar ruhájával!

Mondom hát, meg is vagyunk mi vele elégedve nagyon. A mellett a tanyán is szeretik békés természetét, dolgozása miatt, meg azért, hogy nem iszákos. Mindenkivel megfért ő, csak a kedves életpárjával nem. Pedig az az asszony kitüntetés érdemelt volna azért a képeségeért, hogy egy ilyen béketűrő szelid embert fel tud haragítani. Játszott vele, ingerelte, mint a torreador a bikát, addig lobogtatta előtte a vörös kendőt, míg az feldühödött és ütött, lévén ő Imricze s nem bika — s a mellett oly szelid, hogy igazi csoda, hogy az asszony ennyire vitte őt.

Az asszony örökké pörölt vele; pedig fiatal párok voltak, csak 4 éve még, hogy Imricze örömtől ittasan hozta haza kis kunyhójába a csinos menyecskét, a kit szerelemből vett el s a kinek mindjárt másnap engedelmes rabszolgája lett. Mert bizony a mi kedves kocsisunk nagy papucs-hős volt. A menyecske parancsolt, rendelkezett otthon s a ki nem engedelmeskedett, az kikapott: volt akkor mit hallgatni, csak úgy pergett nyelvecskéje s csipőre tett kezekkel, szikrázó szemekkel állt a küszöbre. Ilyenkor Imriczének mindig sürgős dolga támadt az istállóban, ott meghuzta magát kedvező lovacskájára, a Nefelejcs mellett, (ez soh'se pörölt vele), s ki nem került onnét másnap reggelig. Szerencsére addig már a zivatar lecsendesült s mindenki a maga dolga után járt. Sokszor nagy dilemmák előtt állott szegény kocsis: a gazda azt parancsolta neki, hogy tisztogassa ki az

konzervgyár üdvös hatással lesz a termelésre. Az állatkereskedés élénk volt, különösen a putnoki, rimaszombati és feleji vásárokon. — A viasz árai emelkedők voltak s az u. n. sonkoly élénk forgalom tárgyát képezte. (Babaluska, Bugyikfala, Derenesény, Dobrapatak, Esztrény, Gesztes, Hrussov, Ispánmező, Kiette, Lipócz, Meleghegy, Pádár, Pápoes, Szilistye, Sztrizs, Ujvásár. Innen a sonkoly leginkább galicziai és orosz exportőrök kezébe került.

Az ipar ezim alatt az érdekes jelentés sok figyelemre méltó dolgot mond el. Alig van iparág, mint írja, melynek jogos panaszra nem volna oka. Dobsinán két kohó volt kénytelen üzemét beszüntetni, a harmadikra bérlet sem akadt. A rimamurányi salgótarjáni vasmű r. t. saájóvölgyi két kohóját is kifúvatta, a líkéri üzemét három hónapra beszüntette. Szünetel a murányi kőedénygyár s nem került üzembe a most felépült hacsavai gyár, csupán a konzervgyár és a nyustyai magnezit-pörkölő került üzembe. A bányá- és kohómunkások száma megyénkben 3891 volt, 10⁹/₁₀₀-kal csökkent a vasipar szomorú helyzete folytán a létszám s azonkívül a kivándorlás is erős volt.

Az ipartestületek állományában változás nem volt. Hányzil még mindig az iparosokból az erőteljes testületi szellem lüktetése s figyelemre méltó mozzanat csupán az volt, hogy a rimaszombati ipartestület alapot teremtett a segélyre szoruló iparosok részére, a tornalliai pedig olvasókört alapított s a dobsinai nyugdíjalap létesítését határozta el. Ipartestületi tag volt Rimaszombatban év elején 292, év végén 300, segéd év elején 288, év végén 230; tanonc: 141. Kereskedő tanuló Jolsván 5, Rimaszombatban 16, Rozsnyón 14 járt iskolába. Iparostanonez iskolába járt: Derón 26, Dobsinán 78, Hisnyóvízen 35, Líkér-gyárban 14, Nagy-Rőczen 35, Putnokon 75, Ratkón 18. Rimaszombatban 168, Rozsnyón 140, Tiszolcon 71, Tornallyan 48, Ujantálvölgyön 37, Jolsván 73 tanuló.

Megemlékezik a jelentés a múlt évben megnyitott itteni agyagipari állami műhelyről is, melynek czelja a gömöri fazekas házi-iparosoknak gyakorlati, nem rendszeres iskolai és tanév szerű kiképzése. Az iskola benépesítése — bár a tanulók ellátást kapnak és munkáikat is értékesíthetik — igen nehezen sikerült.

A megyénkben lévő rimaszombati és rozsnyói ker. betegsegélyző-pénztár forgalma elég nagy volt. Az itteni pénztárnak év elején 2550, év végén 2777 tagja volt s 494 beteg egyén kapott táppénzt. Rozsnyón 919 volt az év elején s 822 az év végén a tagok száma s 259 beteg kapott táppénzt.

A bányászati viszonyok kedvezőtlenek voltak. Vármegyénkben 3.101887 mm. vasérc (1.206561 mm. vas salak) termeltetett, mintegy 733 000 mm. vasérc kevesebb, mint 1901-ben. A vasércüzemelés üzemének fokozására Rozsnyón befejeztetett a R.-M.-S.-T. vasmű r. t. telepház építése és 20 pörkölő-kemence felállítás. A könnyebb szállításra Tiszolcztól (Kincstár) Vashegyig 15.2 km., a csetneki kohótól (Concordia) a hradeki bányáig 4.8 km. hosszú sodronykötélpálya épült. — Dobsina egykori virágzó kobalt és nikkal bányászata végképp lehanyatlott. — Az iparcsoportok állagaiban 1902-ben kevés változás történt. A jolsvai pokróczkészítés eredménye eléggé kielégítő volt. A rozsnyói nyakkendőgyár örvedetesen fejlődik; az első magyar papiripar gömöri telepház 491 wagon papíros és kartont termelt; a vármegyében Kistűtökön 707 hl. szesz termeltetett. Az építőipar válsága múlt évben is tartott, nagyobb építkezések alig voltak.

A pénz hitel- és biztosításügy ezim részben a jelentés foglalkozik a kerület pénztárosaival s közli azok mérleget. A posta-takarékpénztár forgalma 1902-ben volt: Tak. pénzt. befiz. 366483 kor., visszafiz.: 277294 kor. Cheque befiz.: 11080383 kor., visszafiz.: 2.254043 kor. Rakoson és Ujantálvölgyön új postahivatal létesített a vármegyénkben 1902-ben 2.99828 levél küldetett el. Csomag feladatott: 78.754, 183 560 kor. értékben, 14060 pénzeslevél, 10712 kor. értékkel adatott fel. Utalvány érkezett 139493 darab, 9.110707 kor. értékkel, feladatott 227445 darab, 9.91525 kor. ér-

egy kis pálinkára. Ez is mutatja, milyen papushós volt — még az aprópénzt is az asszony kezelte. És az a zsarnok menyecske még ezt is megtagadta tőle. Talált ugyan Imricze a ládafiában I krajczárt, legalább azt elviszi a templom perselyébe — és utnak indult szomorúan.

Aztán csak késő este tért haza. Mi már lefeküdtünk aludni, mikor egyszerre csak zajt hallunk, jön egy béres, rémülten zörgeti az ablakot, kiabálva: „Az Istenért segítsenek, Imricze megakarja ölni a feleségét. Nagy kés van a kezében s azzal szalad utána.“ Megjöttünk. Gyorsan magunkra kapkodva ruháinkat futottunk ki a sötétben a béresházak felé. Az éj csendjét egyes éles sikolyok s dühös káromkodás zavarták meg. Siettünk a kocsis lakához, melynek ajtaját betaszítva, szokatlan kép tárult elénk. Imricze, a szelíd kocsis egész ki volt kelve képből, szemei vérben forogtak; sikoltozó s kapálózó feleségét erős kézzel fogta, míg a másikkal egy nádpálcát subogtatott, (nem tudom, hogy nézhette azt a béres késnek) és rekedt hangon szidalmazta: „Te semmirevaló, zsémbes asszony! Majd kitepem azt a gonosz nyelvedet, azért, hogy engem így mersz káromolni! Még rám fogod, hogy részeg voltam! Ugyan miből? Mikor még azt a mihaszna krajczárt is visszahoztam. Nesze, itt van.“ S kikaparta a mellényzsebéből a krajczárt és egész erejével az asztalra csapta, aztán újra az asszonyt kezdte ütni, folyton morogva: „Még azt mondja, hogy én, én vagyok részeg!“

En nem tudom, volt-e alapja az asszony gyanújának vagy sem, annyi azonban bizonyos, hogy így még sohse láttam Imriczét, meg aztán fölteszem, hogy józan ésszel nem merne volna a feleségét megverni. Csak azon biztatással tudtuk őt lecsendesíteni, hogy mi az ő részegségét úgy se hisszük el — hanem azért jónak láttuk az istállóba bezárni, nehogy újra kikezdjen a feleségével.

Másnap reggel megint szép alázatosan az udvaron mosta a kocsiját, alig mert felpillantani s csöndesen türte, mikor felesége összeszidta, a mért a disznóknak nem vitte ki a moslékot.

Joakim is szaval.

A gazdának 3 gyermeke van: Monicza, Joakim és Árpád. Ugye különös nevek egy parasztgazdánál? Mi is

téssel, távirat feladatott: 37746, érkezett 44259 darab. A forgalom a vármegyében csökkent.

Bizonyára sokan fogják érdeklődéssel olvasni a tartalmas jelentésből a vármegyénkre vonatkozó adatokat. Dícséret és elismerés illeti a keresk.- és iparkamara teljes titkárait, ki a jelentés összeállította.

Hirek és vegyesek.

Ferdinánd bolgár fejedelem elutazása.

Ferdinánd bolgár fejedelem Koburg Klementina hercegeasszony társaságában szombaton utazott Murányból Budapestre. A keleti pályaudvarban Klementina hercegnő bucsút vett fiától, aki negyed tizenkettőkor külön vonaton tovább utazott Szófia felé, ahova vasárnap éjjel érkezett meg. Klementina hercegeasszony fia elutazása után a budai várba hajtatott, ahol Klótild főhercegeasszony, József főherceg felesége várta. Klementina hercegeasszony murányi tartózkodásakor az ottani szegényeknek 200 koronát adományozott.

Városi közgyűlés Rimaszombat város képviselő-testülete ma — szeptember 3-án — délután 2¹/₂ órákor közgyűlést tart a következő tárgysorozat mellett: 1. Válasz- és közoktatástügyi m. kir. miniszteri rendelet a községi polgári leányiskola államosítása iránt. — 2. Iskolai gondnokság megkeresése az áll. elemi fűskolával arnyékszek helyiség építése iránt. — 3. A helybeli róm. kath. egyház képviselőtársaság Széman Endre prépost-plebanos kérényére a plébánia kiépítésének költségeihez való hozzájárulás iránt. — 4. A kurinczi m. kir. földmives iskolánál megüresedett egyik városi alapítványi hely betöltése. — 5. Sztupkai Deves városi mezőmunkások irata.

A figyelmes bíróság. A kassai kir. ítélőtábla köztisztviselői áll. elnöke: berczeli *Berczelly* Jenő ez évben tölti be hivatali működésének negyvenedik évfordulóját. E nevezetes forduló alkalmából a bíróságok főnökei ovációkban részesítik az ünnepelt férfit s a rimaszombati kir. törvényszék bírói és ügyési kara is részt vesz az ünnepségen, a mennyiben — mint halljuk — a bírói és ügyési kar összes tagjainak fényképével ellátott emlékbüszköt nyújtanak át a jubilánsnak.

Kinevezés. A rimaszombati állami elemi iskola gondnokságában a *Molnár* Lajos leköszönése folytán megüresült tisztsági helyre főispánunk *Kolbay* Sándor kir. törvényszéki bírót nevezte ki.

Kitüntetés. Ferdinánd bolgár fejedelem Benkár Géza murányi állomástönöknek a bolgár harmadik osztályú érdemrendet adományozta.

Eljegyzés. *Szakall* Miklós, a rimamurányi vasmű-részvénytársaság tisztviselője, *Szakall* Vince árvászeki elnök derek fia eljegyezte *Szabó* Béla egri káptalani kasznár kedves leányát Ilonkát Várkonyon.

Ügyészi vizsgálat. Dr. *Mészáros* István kir. ügyész múlt hó 25—27-ig a rimaszécsi és 29—31-ig a tornalliai kir. járásbírói büntető adminisztrációját, a fogházat és az ügyészségi megbízott ügyvitelét megvizsgálta. Ezen időszakos vizsgálatot a kir. ügyész szokott körültekintéssel és pontossággal végezte s úgy halljuk, hogy mindent rendben talált. A rozsnyói és a nagyroczai járásbírói vizsgálatát az esküdtszéki tárgyalások előkészítése és megtartása miatt némi haladékot szenvednek.

A kaszinó új helyiségei már készülnek. A volt pénzügyvizsgálati épületben a cukrászda feletti összes helyiségekben nagyban folynak az átalakítási munkálatok. Harom kényelmes, nagy szoba lesz a fronton, s különösen a középső parkettel ellátott terem gyakorol majd kellemes benyomást a belépőre. A többi helyiségekben is új padlózat készül s csinosan festik a falakat is. A régi rozszant ablakok karba hozatala s az összes helyiségek kiesinosítása után már októberben bevonul a kaszinó a kényelmes új helyiségekbe, melyeknek villamos világitással való ellátására nézve is elkészült a tervszel.

Iskolaszéki ülés. A községi iskolaszék auguszt. hó 31-én *Lukács* Géza elnöke alatt ülést tartott, melyen az 1903—1904-ik évi költségvetési tárgyalást. A költségvetési összes bevétel: 2824 kor., a kiadás: 10007 korona, s így fedezetlen hiány 7183 korona. A

rögtön megkérdeztük, hogy jutottak hozzá: hát az öreg volt egy olyan olvasott, betűkedvelő ember, a ki végigbongészott minden kalendáriumot s így jutottak az egyszerű tanyai gyerekek ilyen előkelő finom nevekhez. Mivel ők voltak a tanyán a legapoltabb s a legintelligensebbek, hát velük foglalkoztunk legelőbb. Kikérdeztük őket, hova járnak iskolába. Bizony szegényeknek meg kell szolgálni a tudományért, mert a falu igen messze van, az utak meg igen rosszak, s nekik gyalog kell bejárn. Legfeljebb télen vagy hóvíz idején fognak be egy szekeret s szállítják be a kis tudnivalókat. (Hogy saját akarattukból-e, azt k. tlem.) Először Moniczát vettük elő a kikérdezésnél: hova jár s mit tanul?

Szemlesítve, zavartan babrálva köténykéje szélével, rebegette el, hogy a harmadik elemit járta ki a télen. Azon fölzállítasunkra, szavaljon el valamit, összeillesztette bokáit, komolyan reánk emelte tiszta vizsinű szemét, meghajtotta magát s magas, éneklő hangon elkezdte: A beteg tanuló. Hibátlanul ledarálta az egészét, aztán megint meghajtotta magát s földre sötét szemekkel várta a további parancsainkat. Mi legmagasabb megelégedésünknek adtuk kifejezést, aztán megkérdeztem:

- Szokott büntetni a tanító?
- Igen.
- Hát te már kikaptál tőle?
- Nem.
- Ki a legjobb tanuló?
- Szerényen ránczította kötényét s nem felelt.
- Te vagy az?
- Igen.

No, ez megérdemel egy pár képet. Hamar kihoztam a dobozomat, melyben a régi képes levelező-lapokat tartom s megmutattam neki, válasszon ki belőlük kettőt. Oly mereven állt ott, mint egy fadarab, csak a szeme csillogott s mohón járt egyik képtől a másikig. Csak többszöri felszólítás után vett el két virágos képet s szépen megköszönte.

— No, most hogy hallom a Joakimot, Joakim, gyere csak verset mondani, — kiáltott utánna testvére, de annak biz már a hátát se láttuk, mert oly hamar eltűnt a szereplés színterétől. Helyette a legkisebb, az Árpád vigyorgott elő a lépcső alól:

költségeloirányzatot jóváhagyás végett felterjesztik. A kir. tanfelügyelő átirata — melyben közli, hogy a miniszter a polgári leányiskola államosítására késznek nyilatkozik, mihielyt az 1903 ik évi állami költségvetés elfogadtatik — tudomásul vétetett. Végül *Nagy* Zoltánné két hónapra terjedő szabadságidő engedélyezése tárgyában beadott kérényére pártólólag felterjesztetik, s a tanfelügyelőt a helyettesítés ellátása tárgyában megkeresi az iskolaszék. — Ezek voltak fontosabb tárgyai a gyűlésnek, mely az elnök életésével ért véget.

Esküvő. *Schweitzer* Jenő kir. járásbírósi aljegyző f. hó 8-án tartja esküvőjét Kis Szebenben *Spiegel* Aliceval, Spiegel Vilmos kedves leányával.

Egyházmegyei közgyűlés. A gömöri ev. ref. egyházmegye múlt hó 27-én tartotta meg őszi közgyűlését a rimaszombati egy. prot. főgimnáziumban. Az elnöki tisztelet *Nagy* Pál esperes és *Farkas* Ábrahám főgondnok töltötték be, a világi tisztviselők közül *Tornallyay* Zoltán, *Bornemisza* István. *Lukács* Géza tanácsbírók, *Molnár* József főügyész, dr. *Baksay* Dezső alügyész és dr. *Veres* Samu jegyző vettek részt. Néhány kapláni és tanítói beiktatás után a közgyűlés áttért a *Czinke* István egyházi tanácsbíró által az egyházmegye tanügyi állopotaról szerkesztett jelentés tárgyalására. A nagy gondnal és szakértelemmel összeállított jelentés teljes képét nyújtja a gömöri megyei ref. népoktatás állapotának. A felsorolt statisztikai adatokból s különösen a nyári vizsgálatok eredményéből kitűnt, hogy mely iskolák teelnek meg a tanügyi kívánalmaknak s melyek igénylik az egyházmegye fokozottabb gondozását s főleg ellenőrzését. E jelentés konkluzióira, melyek a legszélesebb körű érdeklődésre számíthatnak, alkalomatán meg visszatérünk; a munkálattart az egyházmegye *Czinke* Istvánnak köszönetet szavazott. — Nem csekély érdeklődést keltett az egyházmegyei könyvtár elhelyezésének kérdése is, melyet lapunkban már ismertettünk. A közgyűlés bár hivatala lett volna arra, hogy ez ügyben végérvényes határozatot hozzon, tekintve azt, hogy a kérdés még nem érlelődött meg a döntésre, annak újabb tárgyalását a tavaszi közgyűlésre halasztotta. — Elismerésre méltó és örömmel vették tudomásul, hogy a helybeli ev. ref. egyház a könyvtár elhelyezésére — a mennyiben az állandó elhelyezés Rimaszombatban történék — a régi kántor-lak földszinti helyiségeit felajánlotta. — Miután *Bodor* István a tanügyi bizottság világi elnökévé választott meg s néhány kisebb jelentőségű ügy elintéztetett, a közgyűlés tagjai mintegy hetvenen a helybeli „*Tompa*“-szállóban közebebred gyülekeztek össze, a hol *Gede* István vendéglős józú, magyaros ételei és zamatos bora mellett a komoly munka után a fehér asztalnál töltöttek néhány kedélyes órát a közgyűlési tagok.

Hymen. Itj. *Bábás* József, helybeli fiatal szorgalmas fényképész aug. hó 16-án eljegyezte *Spürüssz* József gépész-lakatos polgártársunk kedves leányát Julikát.

Hivatali eskütételek. *Pluchta* Albert, tiszolczi állami elemi iskolai ujonnan kinevezett tanító és *Kende* Julia andrássii állami kisdudovónó augusztus hó 30-án tették le a hivatalos esküt *Druisner* György tanfelügyelő előtt.

Az iskolai beiratások javában folynak. A főgimnáziumban ma szerdán délig 150 tanulóat irtak be. Az elemi és polgári iskolában lassan halad a beiratkozás. Folyó hó 2-án délig mintegy 49 fiút, 43 leányt, a polgári iskolába 24 leányt irtak be.

Eljegyzés. *Török* Pál helybeli városi adóhivatalnok augusztus hó 15-én eljegyezte *Bábás* Terikét, *Bábás* József helybeli polgártársunk kedves leányát.

Halálozás. *Sáfrán* Mihály, a viznyói ev. ref. egyház agg lelkésze — *Baksay* József, helybeli kereskedő násza — 77 éves korában Vizsnyón meghalt. Hoszsu földi pályáján sok nemes szolgálatot teljesített. Mint 48-as tüzérhadnagy, hazánk szabadságáért harcolt bátran, sok nehéz csatában. Mint az Úr szolgálja az ev. ref. egyházat 44 éven keresztül, páratlan hűséggel, fáradhatatlan buzgalommal szolgálta. Az elhunyt felesége, öt gyermeke — köztük *Sáfrán* Dezső edelényi ügyvéd, *Sáfrán* Géza szathmári honvédszázados, *Pósa* Lajosné, a radnóti pap neje, — unokái, nagyszámu rokonsága és jó

— A Joakim fél, az nem gyűn. De jött ő helyette s nem is kellett sokat nógatni, mindjárt elmesélte, hogy ő mindennap a dadóba jár, a hol a néni szép versekre tanítja őket.

— Mondj el egyet.

Élénk diószin szemével bátran körültekintett kalapját gyors mozdulattal lekapta fejéről, kezeit katonásan a nadrágvarrásra feszítette s oly hirtelen s mélyen hajolt meg, bokáit összecsapva, hogy azt hittem, mindjárt felfordul a csepp ember. S már most ő kezdte el hadarni az „Isten gondot visel“ és egyéb versikéit, oly gyorsan, hogy se vessző, se pont nem telt ki s a lélegzete is elállt; hogy is ne, mikor még a lélegzetvételnél is befelé beszélt. Mikor elkészült, odakandikált a képek felé — Persze, rögtön elerttettem s neki is igazságosan kettőt engedtem kiválasztani. Aztán kézen fogva Moniczával boldogan eltáncoltak. Még utánuk kiállítottam: Ha Joakim is szaval, ő is kap képet. Ez segített. Egy idő múlva testvérei által támogatva, nagy vontatva megjelent Joakim. Minduntalan megállott, szegénykezett, összesugtak s aztán megint egy pár lépést közeledett. Ugy látszik, a képek nagy vonzerővel bírtak. Végre egy kis biztatásra ő is összeszedte bátorságát s elkezdett szavalni halán, akadozó hangon. Lassankint mindjobban belejött, úgy, hogy nógatás nélkül elkezdett énekelni, mindig hangosabban s bátrabban, mire testvérei is belekontráztak, úgy, hogy olyan koncertot rendeztek, fül legyen, a ki meghallgatja. Még a végén nekem kellett mondani, hogy elég már mára s kiadtam a neki járó 2 képet is. Ragyogó arccal futottak haza s még hallottam, a mint anyjuknak mutogatták s kiabálták:

— Edes anyám, nézze milyen szép képet kaptam, ugye az enyém szebb mint a Joakimé?

— Nem igaz, anyám ugye enyém a legszebb?

— Mindegyiké egyforma szép, hanem most menjetek imádkozni s aztán lefeküdtök.

A konyhában égett a lámpa s benéztem, a mint a három gyermek a meszelt fal mellé térdelt, összekulesolt kezeiket felemelték s éneklő hangon elmondták a dadóban tanult gyermekimákat. Aztán illedelmesen kezet csóoltak apjuknak, anyjuknak, ki megsimogatta szőszke fejcskéiket — és bementek a szobába lefeküdni.

barátai, tisztelői gyászolják. Temetése augusztus hó 26-án délután ment végbe nagy részvét mellett.

Egyházkerületi közgyűlés. A tiszai ág. h. ev. egyházkerület augusztus 24-én közgyűlést tartott augusztus hó 24—28-ik napjain tartotta Iglón Zelenka Pál püspök és Szentiványi Árpád kerületi felügyelő társelnökléte alatt. A szepességnek e kedves és örvendetesen fejlődő szép városa nagyuri fényvel és magyaros vendégszeretettel fogadta a körében megjelent egyházi főhatóságot és a tiszai nagy egyházkerületnek mintegy 500—600 képviselőjét. Hétfőn aug. 24-én délután 3 órakor folyt le a püspök ünnepélyes fogadtatása és sürüni felbogarodott városba való díszes bevonulása. 25—26-án az előkészítő bizottságok értekeztek és vitatták meg a gyűlés legfontosabb egyházi és tanügyi pontjait. A közgyűlés munkanapjain augusztus 27. és 28-án a szokásos reggeli istentiszteletek után Szentiványi Árpád magvas elnöki megnyitójára m-lett Zelenka Pál püspök nyomatásban is kiadott gazdag évi jelentése képezte az érdeklődés középpontját. A terjedelmes és gondosan megszerkesztett jelentés hatalmas és virágzó egyházi életéről tanuskodik. A jelentésben kaposalban egyhangyú lelkesedéssel határozta el a közgyűlés, hogy vármegyénk nemes és áldozatközi főúrának Andrásy Dénes grófnak jegyzőkönyvileg is kifejezi hálás köszönetét, a mintegy 35 ezer koronára rúgó adományokért, melyekkel szegény ág. ev. egyházakat és tanintézeteket sietett támogatni hazafias missziójuk sikeres betöltésében. — Nagy mozgalmat keltett fel az eperjesi, a kassai és a bátfai 2—2 egyházközösségnek célszerűségi és főként hazafias szempontból óhajtott egyesítésének kérdése, melyet egyes tőz nemzetiségi túlzók elvakult elveik terjesztésére szerettek volna felhasználni. De csufos kudarcot kellett vallaniok a kerület túlnyomó többségének lelkes magyar érzése és hazafias felháborodása miatt. Hisszük, hogy a jól megérdemelt lecke után Janoskaéknak elment a kedvük ily vakmerő tészkelődésnek megismétlésétől. Kubinyi Géza a gömöri ev. egyházmegye felügyelője, de sőt maga Zelenka püspök is hatalmasan megleckéztette őket. — Glaufl Pal kishonti főesperesnek nagy gondval készült és egyetemes tudást eláruló javaslata az ev. teológiai főiskolák egyetemes szervezése és a protestáns püspökök nyugdíja tárgyában, továbbá Liszkay János esperes gazdag és tanulságos jelentése az egyházkerület tanügyi viszonyairól méltó érdeklődést keltettek nemcsak a szóban forgó kérdések, hanem — mint kiküldött tudósítónk személyes tapasztalatai alapján állítja — a megnevezett kiváló egyházi férfiak önzetlen, egyházi és hazafiai szempontból egyaránt eredményes, jótévő munkássága iránt. Altalában önzertelen örömmel vesszük a hírt, hogy a tiszai ev. egyházkerület 11 egyházmegyéjéből a mi vármegyénk kishonti és gömöri esperessége nyújtja a legtöbb munkást, kiváló egyházi és világi férfiak. A megjelentek közül a következőknek névsorát kaptuk meg a mieink közül: Szentiványi Árpád egyházkerületi felügyelő, Hámos László főispán, Hevessy Bertalan árvaházi elnök, Glaufl Pál főesperes és dr. Markó Sándor főjegyzők; Liszkay János esperes, mint a ker. tanügyi bizottság elnöke; Bartholomeidesz László esperes és Banczik Sámuel számvévészeti elnökök, Szontagh Andor felügyelő, Kubinyi Géza felügyelő, Terray Gyula főesperes, iskolaszéki elnök; Madarász Pál számvévészeti világi elnök, Oravecz Mihály főgimn. igazgató, dr. Wallentinyi Dezső főgimn. tanár, dr. Pösch Dezső ügyvéd, Becse Endre alesperes, Kármán István lelkész, Csók György lelkész, Weisz Antal, Baltazar János, Velky János, Kemény Lajos lelkészek, Jurin Sámuel el. isk. igazgató, Antóny János felügyelő stb. stb. A közgyűlés első napján este felé a képviselők nagyrésze ingyen rendelkezésre bocsátott magán és városi fogatokon a vadregényes Iglófüredre rándult ki. Másnap, augusztus 28-án délután zárult be a népes közgyűlés a vendéglátó város és az elnökség lelkes éltetése közben. Gazdag tárgysorozataiból egyre, avagy másra, mint közérdekekre még alkalomaitán visszatérünk.

Javitó és pótló vizsgálatok. Két hónap csend és nyugalom után ismét megélnünk a város. — Megérkeztek a mi kedves diákjaink. Az igaz, hogy a java jó legelőbb! Akárcsak a gyümölcsnél is a fergese

Versenyhajítás egy paraszttal.

Behajítottunk Rimaszombatba, ámbar egy kisse késon volt. Csak hogy nem akartunk a kocsisás élvezetétől elesni s azon ürügy alatt, hogy be vásárlunk, elindultunk főleg azért, hogy hajtsunk — Almával ugy állapodtunk meg, hogy odafelé én hajtok, visszafelé meg ő. Egész jól ment a dolog befelé s Imricze, a kocsis, meg is dícsért (nem hiába az ő tanítványa voltam).

— Kezit csókolom kisasszonykám, meg már a hajtas.

Csak az boszantott, hogy a lovakat kellett mindig visszatartani, pedig én a gyors menést szeretem. De hát a kocsis nem engedte, mert gyöngék a lovak erre a görbe vidékre. Elkézdtem szidni neki a Nefejejeset, hogy az csak gebe, ha olyan gyöngé, minek nekünk olyan, adjunk tul rajta.

— Jaj, kezit csókolom, nincs annak párja az egész országban sem. A többi csak liba hozzá képest. Oly sebesen fut, csak az a baj, hogy gyöngé szegény, nem bírja, de azért meg van benne a jóakarát.

No jól van, gondoltam magamban, ha ez jó ló, akkor dícsérjük — s elkezdtem dícsérni a szépségét. — Hanem a paraszt eszejárását nehéz eltalálni, mert az a legnagyobb filozóf a világban, mindenké megtalálja a jó és rossz oldalát. Most meg már a dícséretem nem tettett, hanem ő szidta a Nefejejeset.

— El kéne azt adni kisasszonykám, hisz az nem ló, a mi mindjárt kifárad. Bizony jobb még most eladni, mert megérjük, hogy virsli lesz belőle.

Igy tehát a kocsis szavai után nem tudtam Nefejejes értékét megállapítani, mert hol egekig magaslatla, hol elakarta adni, annyival azonban tisztában voltam, hogy nem szatad futni engedni, mert az rontja. Imricze szerette a lovat s kimélte, tehát nekem is kimélnem kellett.

A városba már későn érkezünk, minden boltot zárva találunk s így nem végezhetünk semmit. Helyet cseréltem Almával, ő kiült a bakra, én meg kényelmesen elhelyezkedtem a kocsisban, hátrádóltam s zavartalanul élveztem a nyári estét. Hűvös szellő czirogatta arezomat, a mi a meleg nap után ugyancsak jól esett, nyugat felé még vörösölt kicsit az ég a naplementétől, de las-

piroslik, érik hamarabb. De megedy. Szívesen fogadjuk, ha kiforrott a seb. Ha az őserő, a beléjük oltott nemes tulajdonok győznek, a rendesen gonosz rovar szurása folytán bejutott méreg-anyagokon. A helybeli egyesült prot. főgymnáziumban aug. hó 29. és 30-ik napjain folytak le a javító és pótló vizsgálatok. Javitó vizsgálatra jelentkezett összesen 82 tanuló. Ezek közül egy-egy tárgyból javított 53, két-két tárgyból javított 23, osztályismétlésre utasított 6. Pótló vizsgálat elé állott 9, ezek közül átment 3, elbukott egy-egy tárgyból 3, két tárgyból 3. Az eredmény tehát azt bizonyítja, hogy az év végén javítóra utasítottak túlnyomó része saját javára használta fel a nagy pihenőt, de jelentékeny azok száma is, akik nem fogadták meg tanáraik biztató intéseit. A tanári-kar igazságos szigorúsággal jart el. S ezt épen a fiúk és az iskola érdekében is csak helyeselnünk kell. Aki nem való a gymnáziumba, az maradjon el és ne szaporítsa a szellemi, diplomás proletárok amugy is ijesztő nagy és hatalmas légióját!

Ésküdszéki főtárgyalások. Az ésküdszéki tárgyalások f. hó 7-én és 9-én fogtak tartatni. Az első napon 7-én Kubinyi Aladár elnököl, dr. Musotter Miklós kir. alügyész képviseli a vádat, dr. Gutlohn Marton roznynói ügyvéd lesz a védő. — Szándékos emberölés büntetével vádolt Szakál József sziliczei lakos elleni bűnyü kerül tárgyalásra. Az eset az, hogy 1903. május hó 18-án este Szakál József a feleségét Bodnár Zsabik Esztert egy tölgyfa székkel fejbeütötte és késszurásokkal ugy megsértette, hogy az asszony másnap délelőtt meghalt. Az ügyben — melynek tárgyalása előreláthatólag megszurra fog nyulni — 42 tanu és 2 szakértő van megidézve. — A második ügy szeptember 9-én Kolbay Sándor kir. törvényszéki bíró elnöklésével fog tárgyalatni s e napon a vádhatóságot dr. Mészáros Istvan kir. ügyész képviseli. — Szándékos emberölés büntetével vádolt Tóth János és Gyenes János fogtak e napon az ésküdtbírószág előtt állani, mert 1903. év május hó 15-én Betlérben Bendig Janost Tóth János nyakon szurta; Gyenes pedig a tamadásban résztvett mint segítőtárs és Bendiget bottal ütötte. A szerencsétlen ember pár perc alatt meghalt. A tárgyalásra 12 tanu és két szakértő van beidézve.

Czigány zenekarunk, mely Oláh Gyula vezetése mellett Alsó-Tatárúredu ez idén is a furdózó közönség nagy tetszése és elismerése mellett működött, már haza tert. Ugy halljuk, hogy a zenekar részben feloszlott s most újonnan szervezi a vezető, hogy az őszi és téli idényre városunk közönségének — mely évek hosszú sora óta — hozzászokott a jó cigány zenéhez — megfelelő szórakozásban legyen része.

Szinészet. Szabadhegyi Aladár szintársulata, mely — mint jelezte volt — előadásait még mult szombatban meg kellett volna városunkban kezdenie, — jobbat gondolt és egyelőre Rozsnyóra ment tornalljai és csizi működése után. Ugy halljuk, hogy azért nem jöttek ide, mert a titkár bérlet gyűjtési akciója — sajnos — eredménytelen volt. Az őszi idény beálltával, s az ifjuság bevonulásával talán kedvezőbbek lesznek a viszonyok, s inkább számíthat a jól szervezett társulat támogatásra.

Vasuti előmunkálati engedélyt nyert egy év tartamára Dub Albert kovácsi lakos az államvasutak Rimabánya állomásától Rimalehota irányában Kokováig vezetendő szabványos, esetleg keskenyvágányu gőzvasutra.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter Gömör- és Kis-Hont vármegyében a helypai anyakönyvi kerületbe Gál József okleveles jegyzőt, a méhii anyakönyvi kerületbe pedig Hancsovsky Béla ev. ref. tanítót anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

Nagy tűzvész pusztított folyó hó 1-én Fügén. Mint az arra utazott szemtanuk mondják, a falu nagy részét elhanaszította a tűz, mely állítólag a cseplőgéptől származott. Lapunk zártáig bővebb részleteket nem kaptunk.

A csurgóhid építése. A kereskedelemügyi minisztérium s „Csurgó-kut“ melletti hid újból építését 8517 kor 42 fillér költségösszeg erejéig engedélyezte. Ezen munka kivitelének biztosítása céljából folyó évi szeptember hó 21-én a gömörvármegyei kir. államépíté-

sanként a leszálló sötétségtől eltűntek a kéklő hegyek, a távolban látszó falvak s csak az ut szélén levő erdő sötét körvonalai rajzolódott le a csillagos égre. Mondhatlanul kellemes volt ez a csönd és sötétség, élvezettel szívtam a levegőt s gyönyörködtem a pislogó csillagokban. Merengésemből egyszerre szekécsikorgás költött fel: hátranezek, hát egy rozoga szekeret örült sebességgel huz három paraszt ló, a szekéren meg egy fehér gatyás paraszt ül, mint valami római trigán s veri eszeveszetten lovait. Majdnem behajtott a mi kocsinba, de mikor egész közel jött, visszarángatta őket s nagyban „hó hó“ zott. Aztán ujra közbökö vágott s ugy látszik, meg akart előzni. Hátrafordul Imricze, hóbó, több se kell neki. — Kikapja Alma kezéből a gyeplőt, csettint a nyelvvel s a mi két táltosunk ragad mint a nyil, hegynek fel, hegynek le. A mi parasztunk ezt észrevéve, még jobban elkezdte ütni lovait s folyton nyomunkban húzott, mint egy démon. Szegény Nefejejeset, most ugyan nem kiméltük; ő meg érezve a lazább szarát, futott, repült, s hogy csak birt. Sötét és elhagyott volt az országú s Alma elkezdett aggodni: ez a paraszt bizony részeg, hátha rávág a lovainkra s ezek megvadulnak. Jó darabon örült hajsza következett. A kocsis hátra se nézett, csak mi mondogattuk, milyen közel van üldözönk. Ez meg hol lovai közé csapott, hogy azok feje majd bent volt a mi kocsinban, hol meg visszatartotta őket oly erőfeszítéssel, hogy szekereben majd hátrabukott, közbe meg nagyokat kurjantott. Nem tudom, mi lett volna lovainkból, ha ez sokáig még így tart, de szerencsére elértük a dülő utat, melyen a pusztá felé kanyarodtunk s ekkor láttuk mögöttünk elrobogni a szekeret s hallottuk a paraszt kísérteties „hó“-zását, ő maga egész hátrádólve csapkodta lovait. Talán nem is paraszt volt, hanem valami démon?

Nefejejes alig lihegett s mind a két ló csupa víz volt az izzadástól. Megálltunk pihenni s Imricze hátrafordul: Mar csak nem hagyom megelőzni azt a parasztot, ha mindjárt tönkre megy is az a ló!

Mire Gitta néni ezt is elbeszélte, már beesteledett. Már el is fáradtak a sétálásba s a hazatérésre kellett gondolni. A gyerekek ugyan még ostromolták néniüket, hogy meséljen még egyet, de aznapra már elég volt s csak azt a feleletet kapták: Holnap majd folytatom.

zeti hivatalnál zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni. Bővebb felvilágosítást ad a lap más helyén közölt hirdetemény.

Mulatság Putnokon. A putnoki ipartestület az ifjuság közreműködésével folyó évi augusztus hó 23-án Fekethe Nándor ur iparhatósági biztos védnöksége mellett az ipartestület javára világpóstával egybekötött táncmulatságot rendezett, a mely igazán minden képzelet felülmúlóan sikerült és kiválóan virradtig tartott. Emelte a mulatság fényét a hadgyakorlatok alkalmával Putnok városban letelepedett katonatisztek szép számban való megjelenése. Bevétel 252 korona. Kiadás 74 korona 94 fillér. Kiadás után maradt tiszta jövedelem 177 kor. 06 fillér. Felülfizettek: Fekethe Nándor 19 korona, Lengyel András 5 korona, dr. Dienes Gyula 4 korona, Kiszely József 2 korona, Intzedy Béla, Rónay János, Fejes Gyula, Hönsch Ede, Schneider Győző, Balog Sándor, Berzevici N., Szarka Andrásné, H. I. 1—1 koronát, Janosé János 40 fillért. Fogadják a mélyen tisztelt adakozók az ipartestület hálás köszönetét. Végül a mulatság kezdeményezéséért, keresztülvitele és jó sikeréért, helybeli lakos polgártársunk fiát Szolga József közönségi közigazgatási tanfolyam hallgatót, mint a jótékony célért lelkesedő ifjút, már többször is tapasztalt odaadó munkálkodásáért az Uristen sokáig éltesse.

Gyermekek tombolája. Kosiner Vilmosnál a gyermekek tombolát rendeztek s ennek jövedelmét: 8 koronát a helybeli elaggott és munkaképtelen iparosok nyugdíjintézete javára lapunkhoz beküldték. A derék gyermekeket dícséret illeti meg nemes tettükért. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

Helyreigazítás Lapunk mult számában közölt „egy férj két feleség“ czimü hírnökét helyreigazítjuk, amennyiben az ott említett iparos törvény szerint csak a vele itt most is élő feleségével kötött frigyot.

Zenetanítás. Hagelbauer György, helybeli ismert zenetanár megkezdte a tanítást mindenféle hangszeren szeptember 1-étől. Lakás: Szijjártó utca 52.

A breznóbányai új vasútvonalon az építkezés erősen folyik. A földmunkálatok nagyon előhaladtak, az állomásokat s őrházakat is építik, ugy, hogy kilátás van arra, miszerint az új 390 kilométer hosszú vonal még ez év folyamán megnyílik.

Rozsnyói vásár áthelyezése. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelmi miniszter megengedte, miszerint a Rozsnyón folyó év szeptember hó 22-ére eső vásár ez évben kivételesen szeptember hó 29-én tartassék meg.

Tolvaj fiú boszuja. Polomon mult hó 28-án néhány fiatal 17—18 éves legény borsót lopott s mikor Grendel Jánosné szül. Brezko Zsuzsanna 58 éves asszony — egy polomi gazda felesége — rajta kapta őket s rájuk kiáltott, hogy nem szabad lopni, Kárász Pál, az egyik legény felkapott egy ökölnyi követ s azzal megdobta a közelben álló asszonyt, kinek bal szemét találta a kő. A súlyosan sérült asszonyt, ki a szemén látását elvesztette, beszállították a kórházba, s a nyomozás az ügyben elrendeltett.

Lezuhant a fáról. Nagyróczén Danielisz János ottani czipész mult hó 28-án kertjében felmászott egy vén terebélyes almafára, s annak tetején két száraz ágat le akart vágni. Az elszáradt galyak a hatalmas ember alatt letörték s a magasból alázuhant a hatalmas alak, de olyan szerencsétlenül, hogy bal lába eltört s összeroncsolódott. Súlyos sérülésével beszállították a közkórházba.

Megboszult feljelentés. Melich András sztrizsi lakosnak két vadászfegyvere volt, de engedélye csak egyröl volt kiállítva s Horvát János sztrizsi cigány-kovács a csendőrnök megmondta, hogy Melichnél több fegyver van. — Utóbbi erről tudomást szerzett s mikor Horvát augusztus 30-án a koresmába ment, Melich András és a bíró: Majan András nekiestek s bottal szörnyen elverték. Fején, lábán, karjain szenvedett súlyos sérüléseket a szegény ember s jobb karja is eltört az ütlegelés következtében. Nagy nehezen beszállították a kórházba s a vizsgálat megindult az ügyben.

Szilvavétel. A helybeli konzervgyár megvesz nagyobb mennyiségü magtól való beszerzése s egyéb faj szilvát. Elalók a gyári irodában jelentkezhetnek.

Anyakönyvi kimutatás A rimaszombati áll. anyakönyvi hivatalba július és augusztus hóról a következő születések, házasságok és haláloszások jelentettek be: Született 13 fiu, 12 leány, halva született 2 leány. Házasságot kötöttek: Kohn Mayer és Leicht Julianna egy-vallásnak, Kaczián János és Barát Julianna vegyes vallásnak, Kertész Lajos és Stolec Mária egy-vallásnak, dr. Glaufl Pál és Saxinger Sarolta vegyes vallásnak. Elhaltak: *Özv. Kruka Jánosné 25 éves, Senka Julianna 14 éves, *Ökrös Lajos 37 éves, *Király József 34 éves, Badecs Erzsébet 3 hónapos, Andó Ilona 11 hónapos Dobránszky Erzsébet 2 hónapos, Záborszki Erzsébet 84 éves, *Oláh Pál 63 éves, Novák János 42 éves, *Fabri Sámuel 21 éves, *Kónya Ignác 46 éves, *Karczag Lajos 30 éves, Kozlay Erzsébet 5 éves, *özv. Kovács Mihályné 60 éves, Szöllössy János 46 éves, Demkócs Pál 41 éves, Jelsavszki Ilona 10 hónapos, Kriston Erzsébet 8 hónapos, *Sutnák Pál 47 éves, *Tankó János 53 éves, *Torma István 65 éves, *özv. Jávor Andrásné 64 éves, Koterka Mária 4 hónapos, *Kovács Eszter 23 éves, *Bozsela P. 1 éves, *Gasperán János 32 éves, *Bán János 36 napos, *Szabó György 24 éves, *Csipkés Károlyné 38 éves, *Tamás Julianna 40 éves, *özv. Zeglen Jánosné 49 éves, *Szajkó András 52 éves, Demeter Zsuzsanna 4 hónapos, *Horvát Julianna 60 éves, *Diczházi István 69 éves, *Mikó Györgyné 64 éves. — A *-gal jelöltek a helybeli közkórházban haltak el.

Hivatalos közlemények.

Árlejtési hirdetemények.

1383. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, továbbá a rimaszombati kir. járásbírószág, kir. ügyesség és a felügyelete alatti fogház részére az 1904., 1905. és 1906. évben szükségelt, évenként mintegy 796 köbméter **oszer** vagy **bükk** első osztályu **hasábos tűzifának** árlejtés utján beszerzésére határidőül 1903. évi szept. hó 24-ik napjának délelőtt 9 órája tűzietki ki, melyre a vállalkozni kívánók 560 korona bánatpénzzel ellátva a rimaszombati kir. törvényszék elnöki irodájába (emelet 6. szám), hol az árlejtés meg fog tartatni, meghivatnak.

A szerződési feltételek ugyanott addig is megtekinthetők.

A bánatpénzből 248 korona a kir. törvényszék és kir. járásbíró, 312 korona pedig a kir. ügyészség és a felügyelete alatti fogház részére szükségelt lamennyiség szállításának biztosítékául szolgáló

1384 sz. — A rimaszombati kir. törvényszék s a területén levő rimaszécsi és tornallyai kir. járásbírók-nál 1904., 1905. és 1906. évi január 1-től december hó 31-ig előforduló **könyvkötészeti munkálatok** elkészítése szerződésileg biztosítani szándékolva, felhívom a vállalkozni kívánókat, hogy ezen munkálatokra nézve részletezett ajánlataikat írásba foglalva, azt sajátkezüleg aláírva s 1 koronás bélyeggel ellátva folyó évi **szeptember hó 25-ik** napjáig a kir. törvényszék elnöki irodájába adják be, később beadott ajánlatok el nem fogadtnak, a szerződési feltételek, valamint a jelenlegi árak jegyzéke ugyancsak az elnöki irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

1385. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék elhelyezésére szolgáló épület folyosóinak, továbbá a rimaszombati kir. járásbíró, ugyazintén a kir. ügyészség helyiségeinek és a felügyelete alatti fogházak 1904., 1905. és 1906. évi világításához évenként szükségelt mintegy **1730 kilogramm kőolaj** szállításának biztosítására a rimaszombati kir. törvényszék elnöki irodájában tartandó árlejtés határnapjául f. évi **szeptember hó 25-ik** napjának délelőtt 9 órája tüzetik ki, melyre a vállalkozni kívánók 40 korona bánatpénzzel ellátva oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek addig is megtekinthetők az elnöki irodában, ugyanott az árlejtés napjáig 1 koronás bélyegiven irt zárt ajánlatok is elfogadtnak.

A bánatpénzből 8 korona a kir. törvényszék és a kir. járásbíró, 32 korona pedig a kir. ügyészség és a felügyelete alatti fogház részére szükségelt kőolaj mennyiség szállításának biztosításául szolgáló.

Rimaszombat, 1903. augusztus hó 27-én.

Vozáry, kir. tszéki elnök.

Egy tisztességes polgár-házhoz két, esetleg három

gimnáziumi tanuló

teljes ellátásra vagy csak lakásra elfogadtnak. —

Czim megtudható a kiadóhivatalban.

Makk és gubics eladás.

Alólírt erdőhivatal ez idei **makk** és **gubics** termését **folyó évi szeptember hó 8-án** délelőtt 10 órakor a meleghegyi szarvaskertben zárt ajánlatokkal egybekötött árverés útján fogja eladni. Az árverési feltételek az alólírt hivatalnál tekinthetők meg.

Meleghegyen, 1903. szeptember 2-án.

Coburg-hercegi erdőhivatal.

Kereskedő tanulóul.

Egy jóházból való 2—3 közép osztályt végzett fiú kereskedő tanulóul főlvétetik. **A vashegyi élelmészeti üzletbe.** U. p. N. Rőcze. 3—5

A sertéstenyésztés felhagyása

végzett eladó veszen keresztül ment sertés nyáj:

- 6 drb. 2 éves hasas kocza darabja 65 frt.
- 11 drb. 1½ éves hasas kocza darabja 55 frt.
- 1 drb. 1½ éves kan darabja . . . 75 frt.
- 1 drb. ¾ éves kan darabja . . . 50 frt.
- 28 drb. különféle süldő darabja . . 18 frt.
- 10 drb. szopós malacz, darabja . . 6 frt.

Csakis együttesen eladó **Hanván**, u. p. Bánreve.

Gruner Lipót bérlőnél.

Hirdetmény.

553. sz. — A nagymélt. keresked. m. kir. minis-teriumnak az 1903. évi augusztus hó 10-én kelt 37500. III. számú rendeletével a budapest—vácz—kassai állami közút 157—158 km. szakaszán Rimaszombat város belterületén **Curgó-kút mellett** lévő 26-ik számú **hid újbóli építési** munkálatainak helyreállítását 8517 kor. 42 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivételének biztosítása céljából az **1903. évi szeptember hó 21-ik** napjának d. e. 10 órájára a gömörvármegyei m. kir. állam-építészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival is inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költség (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bánatpénz (vagy a bánatpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta is) csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki mű-velet és részletes feltételek a nevezett m. kir. állami építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az ajánlatokban az árleengedés vagy árfelemelés százaléki számokkal és betűkkel világosan kiirandók.

Rimaszombat, 1903. augusztus hó 25-én.

Jurasko, kir. főmérnök.

Uj üzlet.

Értesitem a mélyen tisztelt vevő közönséget, hogy helyben a **Deák Ferencz-utca 18. szám** alatt

rőfös- és divatárú üzletet

nyitottam, melynek látogatására felhívom a mélyen tisztelt vevő közönség figyelmét.

Üzletemben a legnagyobb választékban találhatók a legújabb női **ruha-és blouse selymek**, továbbá külföldi **divat-szővetek**, hozzátartozó **díszek és bélések, flanelek, barhettek, delainek**, mosó **cosma-nosi kartonok, plüschök, bársonyok**, nagy választék szépebbégi **len-és damastárukban**, nagy raktár **trikóárúkbán, paplanok, flanel-takarók, ágy- és asztalterítők**. Legújabb külföldi **csipke- és dísz-műárú** stb. — Kérve a mélyen tisztelt vevő közönség b megkeresését, maradtam illő tisztelettel

BERGER ADOLF,

kereskedő.

Bámulatos olcsó árak!

Makk árverezés.

A báró **Vay Dénesné-féle** f. évi makk-termese hivatalos helyiségemben **f. évi szeptember hó 12-én** lesz haszonbérbe kiadva, délelőtt 10 órakor, ezen helyre és időre az érdeklődőket van szerencsém tisztelettel meghívni.

Rimaszombat, 1903. szept. 1-én.

Molnár József, urad. ügyész.

V. 295/7—1903. szám. — A **rimaszombati takarékpénztár és társai** felpereseknek **Szakall István** alperes elleni végrehajtási ügyében előleges ár-
verés elrendelése iránt.

Végzés.

A bíróság az előleges árverést az 1903. évi április hó 9-én Zabzón **Szakall István** és neje ellen a rimaszombati takarékpénztár által biztosításilag lefoglalt és több hitelező által felülfoglalt az 1903. évi V. 295/2 sz. a. végrehajtási jegyzőkönyvben 329—334. t. a. juhokra az 1881:60. t.-cz. 104. §-a alapján elrendeli és annak foganatosítására folyó év **szeptember hó 5-ének** d. e. 10 óráját Zabzóra kitűzi, mivégből az iratokat **Santha Antal** bírői kiküldöttnek adja ki azzal, hogy a befolyandó vételért azonnal tegye bírői letétbe.

Rimaszombati kir. járásbíró, 1903. évi aug. 29.

Langhoffer, kir. aljbíró.

Sertés eladás.

Dúlházán, **Farkas Ábrahám** gazdaságában **hét hónapos malacz** darabonként **15-től 20 forintig** bármely időben megvehető.

Hirdetmény.

5051. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Freisinger**

A közeledő iskolaidény alkalmából

ajánlja

ISKOLAKÖNYVEIT

ódon és új állapotban,

továbbá **iskolaszereit**, u. m. tollak, tolltartók, ténták, téntartók, tollkések, kiváló jó minőségű körzők, iskolatáskák, jegyzetkönyvek, irkák, füzetek, vázlatkönyvek, aquarell- és olajfestékeit

RÁBÉLY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 8-ik szám.

Iskolakönyvek saját könyvkötészetünkben olcsón bekötetnek.

Ingyen! Legújabb diák-naptár, ifjusági iratok.